

**OPETTAJAN / VALMENTAJAN TULEE OLLA ITSE
”LIEKEISSÄ”, JOTTA OPPILAS /OPISKELIJA SYTTY
INTOKIPINÖISTÄ ROIHUUN!**

KÄRSÄMÄEN KUNTA, YRITTÄJYYSKASVATUSSTRATEGIA 2024 - 2027

Yrittäjyyskasvatuksen määritelmä

Yrittäjyyskasvatuksen määritelmä pohjautuu opetus- ja kulttuuriministeriön Koulutuksen yrittäjyyslinjauksiin (2017). Yrittäjyyskasvatuksen tavoitteena on:

- lisätä yrittäjyyteen liittyviä myönteisiä asenteita
- vahvistaa yrittäjämäistä toimintaa
- kehittää yrittäjyyteen liittyviä tietoja, taitoja ja valmiuksia sekä tunnistaa omaa osaamista
- aikaansaada uutta yrittäjyyttä.

Yrittäjyyskasvatuksessa tärkeää on kokeileminen ja toiminnallisuus, mikä toteutuu yrittäjyyteen ja työelämään liittyvissä kokemuksissa ja tehtävissä, esimerkiksi projekteissa ja yritys yhteistyössä.

Yrittäjämäiset valmiudet

Yrittäjyyskasvatuksessa on keskeistä vahvistaa oppijan yrittäjämäisiä valmiuksia, joita lapset ja nuoret tarvitsevat muuttuvassa yhteiskunnassa.

Yrittäjämäiset valmiudet tarkoittavat yksilön yrittäjämäisiä tietoja, taitoja ja asenteita.

KÄRSÄMÄEN KUNTA, YRITTÄJYYSKASVATUSSTRATEGIA 2024 - 2027

Yrittäjämäinen pedagogiikka

Yrittäjyyskasvatuksen tavoitteena on antaa oppimiskokemuksia, jotka kannustavat yrittäjämäiseen asenteeseen ja toimintaan. Yrittäjyyskasvatuksen näkökulmasta koulutuksen tavoitteena on saada lapset ja nuoret innostumaan voimallisemmin oman elämänsä rakentamisesta. Yrittäjämäinen pedagogiikka on työelämälähtöistä. Yrittäjämäinen pedagogiikka antaa tulokulman yrittäjyys- ja työelämätaitojen harjoittamiseen koulussa ja opiskelujen aikana. Sen tavoitteena on synnyttää oppijassa motivaatio ja intohimo itsensä kehittämiseen ja oppimiseen.

Yrittäjämäiset oppimisympäristöt

Yrittäjyyskasvatuksen tavoitteita tuetaan hyödyntämällä monipuolisia oppimisympäristöjä. Yrittäjämäiset oppimisympäristöt ovat avoimia, ja ne ovat usein oppilaitoksen ulkopuolella. Ne voivat olla myös virtuaalisia. Yrittäjämäisiä oppimisympäristöjä ovat

- yritykset ja muu työelämä
- digitaaliset ja pelilliset ympäristöt
- harjoitusyritykset ja osuuskunnat
- oppilaitosyritykset
- monimuotoiset, motivoivat tilat
- eri oppiaineita yhdistävät ympäristöt
- sosiaalinen media
- kerhotoiminta.

Oppilaitokset ja yritykset yhteistyössä

Oppilaitosten ja työelämän yhteistyöllä lapset sekä nuoret saavat realistisen käsityksen työelämästä ja yrittäjyydestä sekä oppivat tulevaisuuden työelämätaitoja. Samalla lapset ja nuoret pääsevät tutustumaan lähialueensa elinkeinoelämään, ja näin voidaan tukea pitkällä tähtäimellä alueen elinvoimaisuutta. Työelämä on nopeassa muutoksessa. Opetuksen on annettava vakaa perusta yrittäjämäisille valmiuksille, elinikäiselle oppimiselle ja ammattitaidon jatkuvalla vahvistumiselle. Koulutuksen työelämälähtöisyys ja työelämäyhteydet ovat tärkeitä, ja yrittäjyysosaamisen tarve eri kouluasteilla kasvaa. Oppiminen laajenee entistä enemmän työpaikoille.

<https://www.oph.fi/fi/opettajat-ja-kasvattajat/mita-yrittajyyskasvatus>

KÄRSÄMÄEN KUNTA, YRITTÄJYYSKASVATUSSTRATEGIA 2024 - 2027

Yrittäjyyskasvatus Pohjois-Pohjanmaalla 2023–2027

"Kestävää tulevaisuutta tehdään yhdessä"

Yrittäjyyskasvatus on työkalu kestävän tulevaisuuden rakentamiseen. Pohjois-Pohjanmaan oppilaitoksissa opiskelevat lapset, nuoret ja aikuiset ovat rohkeita ja yritteliäitä osajia, jotka tekevät maakunnasta parhaan paikan elää, tehdä töitä ja yrittää. Tulevaisuutta rakennetaan hyödyntämällä digitalisaation tuomia mahdollisuuksia, huomioimalla kestävän kehityksen osa-alueet ja vahvistamalla kansainvälisyysvalmiuksia ja -toimintaa.

Pohjois-Pohjanmaan yrittäjyyskasvatuksen malli on suunniteltu jatkuvasti kehittyväksi toimintaohjeeksi, jonka tarkoituksena on suunnata, kehittää ja ohjata alueen oppilaitosten yrittäjyyskasvatuksen toimenpiteitä. Sivulle on koottu alueellisen yrittäjyyskasvatustyön yhteiset tavoitteet, suositukset ja linjaukset (varhaiskasvatus, perusopetus luokat 0-6, perusopetus luokat 7-9, toinen aste, korkeakoulutus).

Varhaiskasvatuksessa yrittäjyyskasvatuksen peruselementit sisältyvät varhaiskasvatuksen pedagogisen oppimisen osa-alueisiin. Varhaiskasvatuksessa lapsia rohkaistaan luottamaan omiin kykyihinsä ja ratkaisemaan haasteita erilaisissa tilanteissa yrittäjyyskasvatuksen hengen mukaisesti. Tavoitteena on luoda vuorovaikutteinen ja kannustava ilmapiiri, jossa erehtyminen on turvallista. Yrittäjyyskasvatuksen avulla rohkaistaan lapsia löytämään oppimisen ilo.

Alakoulun yrittäjyyskasvatuksessa painottuvat yhteiskunta-, talous- ja työelämätiedot ja -taidot. Oppijat vahvistavat yrittäjämäisiä taitojaan, kuten yritteliäisyyttä ja aloitteenkykyä, vastuullisuutta, innovatiivisuutta ja luovuutta sekä itsetuntemusta. Alakoulun yrittäjyyskasvatuksessa korostuu yhteistoiminnallisuus ja tekemällä oppiminen.

Yläkoulussa vahvistetaan nuorten yrittäjyys-, työelämä- ja taloustaitoja monipuolisesti osana eri oppiaineita ja oppimiskokonaisuuksia. Tavoitteena on tulevaisuuteen innostaminen ja oman jutun löytäminen valintojen tueksi. Yläkoulun yrittäjyyskasvatuksessa korostuu erilaisten mahdollisuuksien tunnistaminen ja uusien asioiden rohkea kokeileminen.

Toisella asteella yrittäjyyskasvatus linkittyy sekä ammatilliseen koulutukseen että **lukio**koulutukseen. Tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden yrittäjyysosaamista ja kannustaa yrittäjämäiseen asenteeseen ja toimintaan. Tavoitteisiin päästään tarjoamalla opiskelijoille oppimiskokemuksia, jotka kannustavat aloitteellisuuteen, yrittäjämäiseen toimintaan, yhteistyöhön ja vastuullisuuteen. Toisen asteen yrittäjyyskasvatuksessa korostuvat monipuoliset menetelmät ja yhteistyö työelämän kanssa.

<https://www.minunpolkuni.fi/>

KÄRSÄMÄEN KUNTA, YRITTÄJYYSKASVATUSSTRATEGIA 2024 - 2027

Kehittämistavoite-esimerkkejä

- Tunnistetaan jo tehty työ yrittäjyyskasvatuksen parissa ja vahvistetaan opetushenkilöstön yrittäjyyskasvatusosaamista täydennyskoulutuksen ja verkostotoiminnan kautta.
- Yhdistetään yrittäjyyskasvatuksen sisältöjä, arvoja ja menetelmiä muihin teemoihin: kestävä kehitys, digitalisaatio ja kansainvälisyys.
- Tehdään yhteistyötä eri luokka- ja kouluasteiden välillä sekä kiinnitetään erityistä huomiota nivelvaiheisiin.
- Hyödynnetään menetelmiä sekä työskentelyssä että arvioinnissa, jotka tukevat oppilaan vahvuuksien löytämistä, taitojen tunnistamista ja itsetunnon kehittymistä.
- Aloitetaan, kehitetään ja vahvistetaan yhteistyötä työelämän kanssa.
- Mahdollistetaan oppilaiden omaehtoinen toiminta koululla esimerkiksi tapahtumien järjestämisessä.
- Sisällytetään yrittäjyyskasvatukseen liittyvät teemapäivät (esim. Yrittäjän päivä, kansainvälinen yrittäjyysviikko, kansainvälinen rahaviikko) koulun vuosikelloon.

Osaamistavoitteet

Opetussuunnitelmasta on alueellisesti asetettu koottuja yrittäjyyskasvatuksen osaamistavoitteita. Tavoitteiden tarkoituksena on auttaa opetushenkilöstöä tunnistamaan jo tekemäänsä työtä yrittäjyyskasvatuksen parissa. Tavoitteisiin päästään läpi koulupolun ja ne linkittyvät eri oppiaineisiin sekä laaja-alaisen osaamiseen.

Varhaiskasvatus

- Lapsi tunnistaa omia vahvuuksiaan ja luottaa kykyihinsä arkipäivän tilanteissa.
- Lapsi harjoittelee yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, omatoimisuutta ja yhteistä vastuunottoa.
- Lapsi tutustuu työssäkäynnin käsitteeseen ja tutustuu erilaisiin ammatteihin sekä työtehtäviin.
- Lapsi oppii, mitä raha on ja mitä rahalla tehdään.
- Lapsi tutustuu kestäväen elämäntavan osa-alueisiin ja merkitykseen oman arkensa kautta.
- Lapsi tutustuu turvalliseen toimintaan digitaalisissa ympäristöissä ja kokeilee erilaisia laitteita ja välineitä. Lapsi innostuu tutkimaan, käyttämään ja tuottamaan viestejä erilaisissa, myös digitaalisissa ympäristöissä vahvistaen monilukutaitoaan.
- Esimerkiksi
 - Lapsi tunnistaa olevansa osa kulttuurisesti, kielellisesti ja katsomuksellisesti moninaista maailmaa. Yrittäjyys- ja työelämätaitoja kehitetään lasten omien

KÄRSÄMÄEN KUNTA, YRITTÄJYYSKASVATUSSTRATEGIA 2024 - 2027

vahvuuksien ja erilaisuuden tunnistamisella ja ymmärtämisellä, positiivisen palautteen avulla sekä lapsen mielenkiinnon ja luovuutta edistävän toiminnan havaitsemisella, jota hyödynnetään ohjauksessa. Myös kannustaminen sekä yhteiseen vastuunottoon ohjaaminen lisäävät tarvittavia taitoja. Harjoitellaan vuorovaikutusta ja ongelmanratkaisutaitoja. Oppimisympäristöt pyritään järjestämään lapsilähtöisesti ja toiminta on iloista.

- Käytössä ovat erilaiset projektit, tarinat, esitykset ja leikit. Tehdään vierailuja ja otetaan vastaan vieraita. Näiden avulla huomioidaan esimerkiksi erilaisia yhteiskunnallisia ympäristöjä ja ammatteja. Ylläpidetään yrittävää kulttuuria asettamalla tavoitteita, yrittämällä uudestaan ja uudestaan, lisäämällä omatoimisuutta ja auttamalla kaveria.

Alakoulu

- Oppilas ymmärtää, mitä yrittäjyydellä tarkoitetaan ja mitä asioita siihen liittyy.
- Oppilas tunnistaa omia vahvuuksiaan, osaa asettaa realistisia tavoitteita ja toimia vastuullisesti yksilönä ja ryhmässä.
- Oppilas tunnistaa lähiympäristön ammatteja, yhteiskunnan ja työelämän toimijoita, arvostaa erilaista työtä ja tunnistaa erilaisia työelämätaitoja.
- Oppilas hahmottaa rahan arvon, ymmärtää tienäämistä logiikkaa ja osaa toimia kestävästi kuluttajana.
- Oppilas tunnistaa omien valintojen sekä tekojen merkityksen kestävästi tulevaisuuden näkökulmasta.
- Oppilas uskaltaa rohkeasti kokeilla tieto- ja viestintäteknologian työkaluja ja käyttää niitä vastuullisesti ja turvallisesti.
- Oppilas ymmärtää, että hän voi toimia kansainvälisesti ja tunnistaa erilaisia kansainvälisen toiminnan muotoja.
- Esimerkiksi
 - Yrittäjyys- ja työelämätaidot lisääntyvät omien ja kaveritaitojen löytämisellä ja vahvistamisella, ryhmässä toimimisen taitojen opettelulla sekä erilaisten ryhmäkokoonten käyttämisellä, omaehtoisen toiminnan mahdollistamisella, työpistetyöskentelyllä, tapahtumien järjestämisellä muille oppilasryhmille ja yhteistoiminnallisen oppimisen harjoittelulla. Myös erilaiset peli-, satu-, leikki- ja tempuratatunnit ovat käytössä. Oppimisympäristöinä ovat oma luokka, koulun tilat ja erilaiset vierailukohteet. Yrittävää kulttuuria rakennetaan vastuunottamisella omasta oppimisesta, kavereiden kannustamisella, ryhmän jäsenen aktiivisella käyttäytymisellä sekä KiVa-koulun ja NY-ohjelman, omien vahvuuksien tunnistaminen, avulla.

KÄRSÄMÄEN KUNTA, YRITTÄJYYSKASVATUSSTRATEGIA 2024 - 2027

- Omaa asuinympäristöä tuodaan tutuksi esimerkiksi haastattelemalla läheistä ihmistä ja hänen elämäntarinaansa sekä kertomalla haastattelun tulokset luokassa. Yrittäjän päivänä 5.9. keskitytään myös Hyvät tavat – teemaan.
- Materiaalia löytyy muun muassa www.pikkuyrittajat.fi sivuston tarjoamista ideoista, lasten maatalousnäyttelyä, yrittäjävierailuja, jouluvajaisia, myyjäisiä, NY-ohjelmaa (Mitä ihmiset tekevät?), kone- ja metsäpäiviä, markkinoita, omaan kuntaan ja palveluihin tutustumisia.
- 5-6 luokilla yrittäjyys- ja työelämätaitoja vahvistetaan mahdollistamalla oppilaiden toimintaa koululla esimerkiksi erilaisten tapahtumien järjestämisessä ja roolien jakamista ryhmässä vaikkapa kuukausittain. Samalla löytyvät myös omat vahvuudet eri tehtäviin. Oppimisympäristöt löytyvät monialaisten oppimiskokemusten sekä yhteisten teemapäivien takaa. Oppilaat osallistuvat yhteiskunnan, talouden, työelämän ja yrittäjyydenoppimiskokonaisuuteen Yrityskylä vierailun yhteydessä. Yrittävän kulttuurin rakentamisen peruspilarina toimii myönteinen asenne erilaisia työtehtäviä kohtaan muun muassa järjestämällä tapahtumia esimerkiksi myyjäisiä sekä arpajaisia, joiden yhteyteen liitetään pankkiasiat. Tapahtuman suunnittelussa opetellaan jo hinnoittelua ja tehdään suunnitelma rahan käytöstä. Käydään tutustumassa yrityksiin ja julkisiin palveluihin muun muassa kunnan virastot ja laitokset, haastatellaan läheisen ammattia ja työn vaatimuksia, rakennetaan erilaisia projekteja käyttäen esimerkiksi ilmiöoppimista hyväksi.

Yläkoulu

- Oppilas ymmärtää yrittäjyyden merkityksen yhteiskunnassa ja yhtenä työelämän mahdollisuutena.
- Oppilas tunnistaa lähialueen elinkeinoelämän erityispiirteitä ja keskeisiä toimialoja, ymmärtää työelämän pelisääntöjä ja toimintatapoja, osaa hakea töitä sekä toimia työelämässä.
- Oppilas osaa sanoittaa osaamistaan ja tunnistaa, miten sitä voi hyödyntää työelämässä ja yrittäjyydessä.
- Oppilas ymmärtää oman talouden hallinnan merkityksen ja osaa suunnitella rahankäyttöään.
- Oppilas tunnistaa kestävä kehityksen eri osa-alueet ja kestävä elämäntavan merkityksen ympäristölle, yhteiskunnalle ja ihmisille.
- Oppilas ymmärtää, miksi digitaatio ja -välineitä tarvitaan opiskeluissa, työelämässä ja yhteiskunnassa ja että taidot ovat osa yleisiä työelämätaitoja.
- Oppilas ymmärtää kansainvälisen maailman merkityksen yksilöille ja erilaisille yhteisöille sekä arvostaa omien yhteisöidensä moninaisuutta.

KÄRSÄMÄEN KUNTA, YRITTÄJYYSKASVATUSSTRATEGIA 2024 - 2027

- Oppilas tunnistaa, miten koulussa hankittuja taitoja ja osaamista voi käyttää oman ja kestäväen tulevaisuuden rakentamiseen.
- Esimerkiksi
 - Yläluokilla jatketaan yrittäjyys- ja työelämätaitojen kehittämistä. Innostetaan oman jutun löytämiseen huomioiden harrastukset ja kiinnostuksen kohteet. Laajennetaan yhteiskunta- ja taloustietämystä ja opetellaan oman talouden hallintaa. Työssä oppiminen nousee merkittävään asemaan kuten myös jatko-opinnot sekä omalle paikkakunnalle työllistyminen jatko-opintojen jälkeen. Käydään läpi, mihin yrittäjyys- ja työelämätaitoja tarvitaan, opetellaan edelleen hyviä tapoja sekä elämänhallintaa, tuetaan itsetuntoa, kannustetaan kokeilemaan ja ottamaan pieniä riskejä osana oppimista. Rakennetaan osaamisportfolioita, laajennetaan mahdollisesti TET- ja TOP-aikoja. Oppimisympäristöinä toimivat muun muassa oma oppilaitos, TET ja TOP – paikat, Sumpmila, mahdollinen osuuskunta. Yrittävän kulttuurin rakentamisessa on tärkeä pitää tavoitteet ja visio kirkkaana, toiminta on avointa ja läpinäkyvää, omaa ja toisten työtä arvostetaan, otetaan vastuuta tekemisestä, hiotaan vuorovaikutustaitoja, laajennetaan yhteistyötä ja kokeillaan erilaisia tapoja toimia. Annetaan aikaa ja järjestetään tarvittaessa pienryhmäohjausta. Oppilaat ja henkilöstö käyttävät tietoisesti yrittävää kulttuuria; asenne kohdalleen ja usko omaan onnistumiseen.
 - **7-luokalla** kehitetään opiskelutaitoja, etsitään unelma-ammattia, vahvistetaan vahvuuksia, kartoitetaan oppimistyyli, tutustutaan koulutusjärjestelmään, käydään päivän kestäväällä TET-jaksolla, syyslukukaudella 4H-järjestö pitää oman elämänhallinnasta tunnin, tutustutaan uusiin kavereihin syksyn ryhmäytymispäivänä ja pidetään KiVa-tapahtumia. Yrittäjän päivänä 5.9. keskitytään Hyvät tavat – teemaan. Laitetaan omia töitä näytteille.
 - **8-luokalla** jatketaan tutustumista eri koulutusaloihin ja ammatteihin sekä suomalaiseen työelämään, hahmotellaan omaa koulutusala, tehdään yritys- ja kouluvierailuja, pidetään viikon mittainen TET-jakso, mahdollisella JOPO-luokalla TOP-jaksoja, valinnaisaineina on mahdollisuus ottaa Yrittäjyys- tai Elämänhallintakurssi. Syksyllä 4 H-yhdistys pitää yrittäjyydestä oppitunnin ja keväällä kesätyöllistymisestä sekä pankkiasioista. Syksyllä yrittäjän päivänä 5.9. pyritään järjestämään matka suurehkoon yritykseen ja keväällä esikurkistetaan toisen asteen oppilaitokseen. Osallistutaan Taitaja 9-kilpailuihin, joului- ja kevättapahtumiin, markkinointiin, myyjäisiin, arpajaisiin, retkiin, Nou-hätä kisoihin. Laitetaan omia töitä näytteille.

KÄRSÄMÄEN KUNTA, YRITTÄJYYSKASVATUSSTRATEGIA 2024 - 2027

- **9-luokalla** oman jatkokoulutuspolun löytäminen ja koulutukseen hakeutuminen, koulutus- ja yritysvierailut, kunnan ja valtion työpaikkoihin tutustuminen, TET-jaksot (kaksi viikkoa) sekä TOP-jaksot mahdollisilla JOPO-luokkalaisilla, Sumpila-yrityksen pyörittäminen, työelämäasiat (suomalainen työelämän, yrittäjän arki, työsuhde, palkkaus, rahoitus, työnhaku, työnhaun asiakirjat), tukioppilastoiminta, kesätyö, syksyllä mahdollisten Nuori yrittäjyys – yritysten perustamiset. Myös Ysien häät -juhla ja luokkaretket tuovat oman panoksensa toimintaan. 4H-järjestö pitää syksyllä tunnin yrittäjyydestä ja keväällä järjestetään perinteinen Työelämän ajokortti. Yrittäjän päivänä 5.9. kutsutaan vierailija tai pidetään toiminnallinen yrittäjyyspäivä. Myös ammattiyhdistystoiminnan / opiskelijajärjestöjen (Lukiolaisten liitto, SAKKI) työn tunnetuksi tekeminen on opetussisällössä. Osallistutaan Taitaja 9-kilpailuihin ja tukioppilaat ottavat vastaan tulevat 7-luokkalaiset. Omaa taloutta käsitellään NY-ohjelman (Menestyksen avaimet - Oma talous hallussa) avulla. Laitetaan omia töitä näytteille. Kartoitetaan luokkaretkerahastoa esimerkiksi puuhapäivien ja muiden tapahtumien, kahvitusten, myyjäisten ja arpajaisten avulla. Suoritetaan vaikkapa työssä tarvittavia kortteja valmiiksi (työturva, hygieniapassi, ensiapu). Pidetään yhteyttä paikalliseen Yrittäjähdistykseen.

Toinen aste

- Opiskelija osaa suhtautua myönteisesti yrittäjämäiseen toimintaan ja tunnistaa yrittäjyyden yhtenä mahdollisuutena urapolulleen.
- Opiskelija tunnistaa liiketoimintamahdollisuuksia ja osaa ratkaista asiakkaan ongelmia vastuullisella, innovatiivisella ja kestäväällä tavalla yhteistyössä verkostonsa kanssa.
- Opiskelija ymmärtää yrittäjyyteen ja yritystoiminnan suunnitteluun liittyvät osa-alueet.
- Opiskelija tunnistaa ja kehittää omaa osaamistaan ja vahvuuksiaan huomioiden muuttuvan työelämän vaatimukset ja vahvistaen samalla osaamisidentiteettiään.
- Opiskelija harjaantuu sietämään epävarmuutta ja tunnistamaan riskejä yrittäjämäisessä toiminnassaan.
- Opiskelija osaa toimia erilaisissa ryhmä- ja tiimityötilanteissa oman roolinsa ja yhteisönsä toimintakulttuurin mukaisesti.
- Opiskelija ymmärtää oman toimintansa ja elämäntapansa vaikutukset ekologiseen, taloudelliseen, sosiaaliseen ja kulttuuriseen toimintaympäristöön sekä toimii sen mukaisesti.
- Opiskelija osaa suhtautua myönteisesti kestävään kehitykseen ja tulevaisuuteen sekä pyrkii toimimaan sen mukaisesti.
- Opiskelija uskaltaa rohkeasti kokeilla ja osaa hyödyntää digitaalisia ympäristöjä ja työvälineitä tarkoituksenmukaisella tavalla.

KÄRSÄMÄEN KUNTA, YRITTÄJYYSKASVATUSSTRATEGIA 2024 - 2027

- Opiskelija ymmärtää digitalisaation hyödyntämisen mahdollisuudet omassa toiminnassaan, opinnoissaan ja työelämässä.
- Opiskelija asennoituu myönteisesti monikulttuurisuuteen ja kansainvälisyyteen, tunnistaa globaalin työelämän ja yrittäjyyden mahdollisuudet sekä uskaltaa tuoda esille osaamistaan kansainvälisissä vuorovaikutustilanteissa.
- Esimerkiksi
 - Lukion yrittäjyyskasvatuksen tavoitteena on opastaa opiskelijoita osallistuvaan, vastuuntuntoiseen ja kriittiseen kansalaisuuteen. Opiskelija oppii tuntemaan yrittäjyyden eri muodot, mahdollisuudet ja toimintaperiaatteet sekä ymmärtää työn merkityksen yksilölle ja yhteiskunnalle.
 - Lukion aikana opiskelijat suunnittelevat ja järjestävät erityispäiviä: vanhojen tanssit (markkinoidaan myös yleisölle), potkiaisit, penkkarit ja liikuntapäiviä. Oppilaskunta kehittää lukion toimintaa ja osallistuu erilaisten teemapäivien pitämiseen, vanhempainiltojen kahvituksiin, vierailuihin, erilaisiin yhteiskunnallisiin tapahtumiin, peli- ja liikuntatempauksiin.
 - Yrittäjyyskasvatusteema korostuu lukiossa useissa eri oppiaineissa. Yhteiskuntaopin taloustiedon kurssilla opiskelijat osallistuvat yrittäjyysviikkoon ja perehtyvät laajasti talouselämän perusteisiin. Opinto-ohjauksessa tutustutaan TET-päivänä työelämään ja kursseilla yrittäjyyteen ja eri ammatteihin. Vuosittaisella opintoretellä tutustutaan mahdollisuuksien mukaan yrityksiin. Talousmatematiikan kurssilla lasketaan erityisesti laina-, verotus- ja rahaliikenteen laskuja sekä käydään vierailulla pankissa. Viestintää käsitellään äidinkielen kursseilla. Vieraiden kielten kursseilla käydään läpi yrityksiin, yrittäjyyteen ja työelämään liittyviä tekstejä ja opiskellaan työhön liittyvää sanastoa. Lisäksi harjoitellaan työhakemuksen ja CV:n laatimista sekä simuloidaan työhaastattelutilanteita suullisesti.
 - Opiskelijoille tarjotaan yrittäjyyskurssia. Mahdollisuus NY-yrittäjätoimintaan (NY Vuosi yrittäjänä). Ylläpidetään yhteistyötä paikkakunnan yrittäjien kanssa mahdollisuuksien mukaan, esimerkiksi TET-päivä ja yrittäjyysviikko.
 - Järjestetään kansainvälisten opiskelijoiden kanssa yhdessä erilaista toimintaa. Pidetään yhteyttä paikalliseen Yrittäjyhdistykseen. Ohjataan oppilaita löytämään jatkokoulutuspaikka ja tutustutaan NIHAK-yrittäjäpalveluihin. NIHAKin tehtävä on yhdessä jäsenkuntiansa ja YritysSuomi sekä OEK-kumppaneiden kanssa alueensa kehittäminen. NIHAKin jäsenkunnat ovat Haapajärvi, Kärsämäki, Nivala, Pyhäjärvi ja Reisjärvi. YritysSuomi kumppaneita ovat TE-Toimisto, Keskipiste-Leader, ELY-Keskus, Finnvera ja verottaja. OEK-kumppanit ovat Oulun Eteläisen Instituutti, Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä JEDU, Centria ammattikorkeakoulu, Haapaveden Opisto ja Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopisto, www.nihak.fi.

KÄRSÄMÄEN KUNTA, YRITTÄJYYSKASVATUSSTRATEGIA 2024 - 2027

KEHITTÄMISIDEOITA / LISÄTIETOJA

Opettajille opettamansa aineen TET-päiviä / viikko ko. alan yrityksissä tai oppilaitoksissa.

Opettajille yrittäjämentori Kärsämäen Yrittäjistä / muu yrittäjä.

Pohjois-Pohjanmaan yrittäjät / yrittäjät laaja-alaisemmin mukaan koulutyöhön.

Uudistetaan TET-harjoittelua lisäämällä yksi TET-viikko (muun muassa julkinen sektori, yritys, ammattiopisto) 8- ja 9- luokilla.

Uudistetaan lukion TET-päivän määrää viikkoon (muun muassa julkinen sektori, yritys, ammattiopisto, AMK, yliopisto).

Kärsämäen kunnan strategia 2024 – 2027.

<https://karsamaki.fi/wp-content/uploads/2023/06/Kuntastrategia-2024-2027.pdf>

Suomalainen yrittäjyyskasvatus oppimateriaaleineen; <https://www.minunpolkuni.fi/yhteystiedot/>

Nuorten yrittäjyys ja talous NYT oppimateriaaleineen <https://nuortennyt.fi/>

Yrittäjyyskasvatuksen työkirja opettajille on suunnattu kaikille opettajille, jotka haluavat vahvistaa osaamistaan, innostua uusista kokeiluista ja löytää oman tapansa toteuttaa yrittäjyyskasvatusta. Julkaisu perehdyttää yrittäjyyskasvatuksen perusteisiin, pedagogisiin lähestymistapoihin ja keskeisiin käsitteisiin sekä tarjoaa työkaluja yrittäjyyskasvatuksen toteuttamiseen.

Yrittäjyyskasvatuksen tarve on ilmeinen ja se vain kasvaa, sillä yrittäjämäiset valmiudet ovat tärkeitä taitoja tässä ja nyt. Lapsen tai nuoren oppiessa kuka hän on, mitä hän osaa, kenet hän tuntee ja miten hän toimii yhteistyössä muiden kanssa, hän pärjää nopeasti muuttuvassa maailmassa ja työelämässä. [Yrittäjyyskasvatuksen työkirja opettajalle - YES ry \(yesverkosto.fi\)](#)

Suomen yrittäjät – yrittäjien oma järjestö; <https://www.yrittajat.fi/>

Opinkirjo; <https://opinkirjo.fi/>

4H -liitto; <https://4h.fi/>

Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto; <https://www.mtk.fi/koululaisille>

Kehitysyritys Nihak; <https://www.nihak.fi/fi/>

Elinkeinoelämän keskusliitto, <https://ek.fi/ajankohtaista/teemat/nuoret-tekijat/>

Yrittäjyyskasvatuksen mittaristo™. Mittaamalla kehityt.

https://forms.lut.fi/yrittajyysmittaristo/tiedostot/Mittaristo_aluetoimijoille.pdf

Tulevaisuustalo; <https://www.sitra.fi/>